

[Poul Nødgaard]

Når man går tilbage i tiden, vil man se, at det er ganske få gange, der har været gennemført folkeafstemninger, og dette har udelukkende været, når det har været bydende nødvendigt. Således husker de fleste jordlovsafstemningen i 1963, hvor det var grundlovens bestemmelser, der sikrede et mindretal i Folketinget retten til en afstemning. Denne gik som bekendt folketingsflertallet imod. I andre lande kender man også til folkeafstemninger, hvor initiativet kommer fra befolkningen. Hvorfor skal der i f.eks. en kommune gennemføres et stort prestigeprojekt, såfremt de, der skal betale det, i stort tal ikke ønsker det gennemført? Og sådan kunne jeg blive ved.

Folkeafstemninger vil betyde en afgørende styrkelse af folkestyret og rumme en tiltrængt modernisering af den politiske beslutningsproces her i landet. Den tid er for længst forbi, hvor politikere kunne påberåbe sig særlig viden eller større indsigt end den øvrige befolkning. Erfaringer fra andre lande dokumenterer, at et direkte demokrati, som folkeafstemningerne er udtryk for, ikke har erstattet, men på en meget positiv måde suppleret det repræsentative demokrati.

Fremskridtspartiet mener, at indførelse af vejledende folkeafstemninger vil være en virksom og positiv metode til igen at inddrage befolkningen i de politiske beslutninger. Befolkningens ansvar øges ved folkeafstemninger. Vælgerne inddrages i at forholde sig til sammenhængen mellem de beslutninger, man træffer, og de økonomiske og sociale konsekvenser, der opstår. Befolkningen kan f.eks. vælge udgiftskrævende foranstaltninger, men de kender prisen og har friheden til at fravælge. I den forbindelse er der grund til at fremhæve, at det er overvejende sandsynligt, at indførelse af regler om folkeafstemninger vil få en skattedæmpende effekt. Det vil være en værdig markering af 40-års-dagen for grundlovens ikrafttræden den 5. juni 1953, en markering, der kan vise befolkningen, at politikerne ikke er sig selv nok, men har brug for en aktiv, engageret og velorienteret befolkning, der ønsker at deltage direkte i den demokratiske beslutningsproces.

Og med disse ord vil jeg sige, at jeg håber, at vi i det kommende arbejde i Kommunaludvalget kan se på disse ting. Og jeg vil også takke indenrigsministeren for de smukke ord om det

velgennemarbejdede forslag. Det er rigtigt, vi har gjort os meget store anstrengelser.

Arne Melchior (CD):

CD må afvise at medvirke til dette forslags gennemførelse. Jeg lagde også mærke til, at ministeren kaldte det for velforberedt eller noget i den retning. Det kan man jo mene. Jeg forstod nærmest, at det gik på det sproglige og ikke så meget på argumentationen. Og straks ved læsningen af punkt 1 på side 1 spørger man sig selv: Hvor velforberedt er det at foreslå, at 20.000 underskrifter skal kunne fremkalde en folkeafstemning? Det er ½ pct. af vælgerbefolkningen!

Jeg har set underskriftsindsamlinger lokalt vedrørende vejstrækninger og lignende, som med lethed har kunnet skaffe mellem 5.000 og 10.000 underskrifter. Vi har set underskrifter i København vedrørende stormoskeen, hvor vi på tv-skærmen bagefter kunne se, at det var såmænd ikke, fordi folk var imod en moske, men de ville hellere have et grønt anlæg. Jeg tror simpelt hen ikke, der er et pløk demokrati i det her. Selvfølgelig vil der altid i et land med 4 millioner vælgere være 20.000, der vil skrive under ubeset på hvad som helst – ja, man kan også samle 100.000 underskrifter – and so what?, hvis jeg må tale udenlandsk et øjeblik. Det viser ikke noget demokratisk sindelag eller demokratisk praksis, ikke for to flade ører. Dertil kommer så efter CD's mening vanskeligheden indtil umuligheden af at udforme spørgsmålene på en måde, så resultatet ikke bliver, og her kan jeg igen citere indenrigsministeren, »mere vildledende end vejledende«.

Atomkraft, faste forbindelser, TV 2, udlændingepolitikken, det kan man ikke sådan forme i nogle spørgsmål, som man kan svare ja eller nej til, for der vil være en masse, der vil sige ja, og en masse, der vil sige nej under de og de indbyggede forudsætninger, som ikke kan indgå i spørgsmålet. Det er ikkeladsiggyrligt, og det fremgår bl.a. også af praksis i andre med os sammenlignelige lande. Ud over Schweiz kender jeg ikke noget land, der i noget nævneværdigt omfang benytter sig af folkeafstemning, og det er jo ikke, fordi vi i Danmark eller i Norden, i Europa og andre demokratiske lande – der er desværre ikke for mange af dem – ikke ønsker demokrati. Og i Schweiz, hvor man altså bruger det meget, deltager der,